

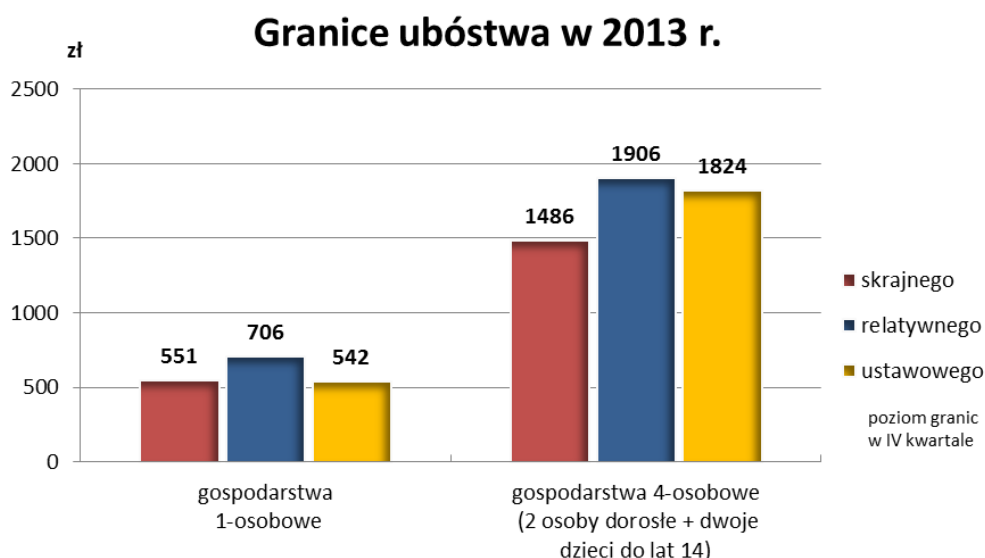
Ubóstwo ekonomiczne w Polsce w 2013 r.

(na podstawie badania budżetów gospodarstw domowych)

Jakie przyjęto granice ubóstwa?

Od lat dziewięćdziesiątych GUS w sposób regularny publikuje dane dotyczące zasięgu ubóstwa ekonomicznego szacowanego w oparciu o wyniki badania budżetów gospodarstw domowych, przy zastosowaniu różnych granic ubóstwa¹. Uwzględnienie kilku, a nie jednej wybranej granicy wynika m.in. z faktu, iż żadna z granic nie została określona w Polsce jako granica urzędowa, a z metodologicznego punktu widzenia nie ma podstaw, aby bezspornie preferować którąś z nich. Każda ma bowiem pewne zalety i wady oraz nieco odmienną interpretację. Przyjęcie granicy ubóstwa na poziomie minimum egzystencji pozwala na oszacowanie skali ubóstwa skrajnego. Uwzględnienie tzw. granicy ustawowej wskazuje na grupę osób, która zgodnie z obowiązującymi przepisami jest

Wykres 1.

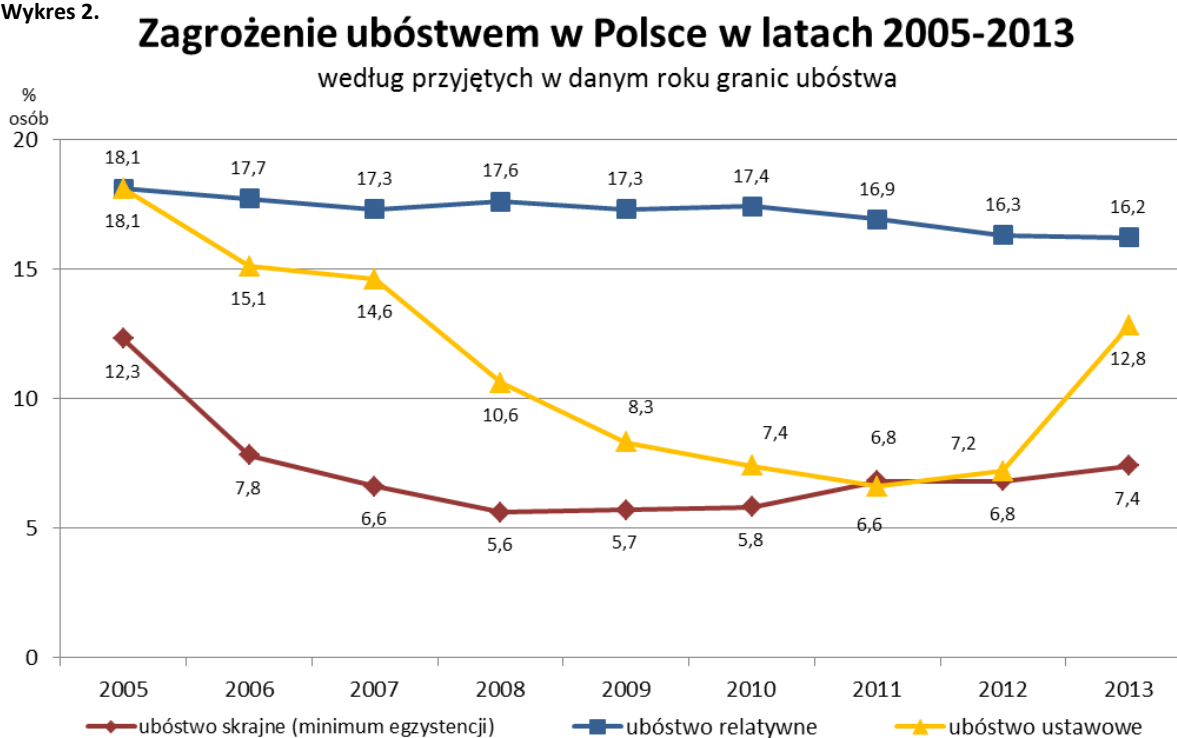
¹ Za syntetyczną miarę dobrobytu ekonomicznego gospodarstwa domowego przyjęto poziom wydatków. Gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostaje uznane za ubogie (zagrożone ubóstwem), jeżeli poziom jego wydatków (łącznie z wartością artykułów otrzymanych nieodpłatnie oraz pobranych z indywidualnego gospodarstwa rolnego, działki bądź z prowadzonej działalności na własny rachunek) jest niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa.

uprawniona do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej. Z kolei zastosowanie relatywnej granicy na poziomie 50% średnich wydatków pokazuje tych, których poziom konsumpcji odbiega znacząco od poziomu przeciętnego.

Jaki był zasięg ubóstwa ekonomicznego w Polsce w 2013 r. ? Czy nastąpiły istotne zmiany w porównaniu z rokiem 2012?

Z badania budżetów gospodarstw domowych wynika, że rok 2013 nie przyniósł w stosunku do 2012 r. radykalnych zmian w sytuacji materialnej ogółu gospodarstw domowych. Na podobnym poziomie pozostały zarówno realne (po uwzględnieniu wzrostu cen) dochody jak i wydatki gospodarstw domowych². Znalazło to odzwierciedlenie w danych dotyczących zasięgu ubóstwa.

Wykres 2.

Wskaźnik zagrożenia ubóstwem (tzw. stopa ubóstwa) jest to odsetek osób w gospodarstwach domowych, w których poziom wydatków (obejmujących również wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od przyjętej granicy ubóstwa.

W 2013 roku w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej granicy ubóstwa skrajnego (tzn. poniżej poziomu minimum egzystencji) żyło 7,4% osób, czyli nieznacznie (o 0,6 punktu procentowego) więcej niż w roku poprzednim. Zwiększenie odsetka osób zagrożonych ubóstwem skrajnym mogło być związane m.in. ze wzrostem poziomu minimum egzystencji. Jak podaje Instytut Pracy i Spraw Socjalnych wartości koszyków minimum egzystencji w 2013 r. wzrosły w zależności od

² Szczegółowe informacje dotyczące dochodów oraz wydatków gospodarstw domowych znajdują się w notatce sygnałnej *Sytuacja gospodarstw domowych w 2013 r. w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych*, dostępnej na stronie internetowej GUS.

typu gospodarstwa domowego o 4–4,5% (przy ogólnym wzroście cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,9%).³

Na prawie takim samym poziomie co przed rokiem kształtowała się wartość wskaźnika zagrożenia ubóstwem relatywnym. W 2013 r. w gospodarstwach domowych, w których wydatki wynosiły mniej niż 50% średnich wydatków ogółu gospodarstw domowych, żyło 16,2% osób (w 2012 r. – 16,3%).

Poniżej tzw. ustawowej granicy ubóstwa, czyli poniżej progu interwencji socjalnej żyło w 2013 r. 12,8% osób, czyli o 5,6 punktu procentowego więcej niż w 2012 r. Tak znaczny wzrost ubóstwa ustawowego wynika jednak głównie ze zmiany w październiku 2012 r. wartości progów interwencji socjalnej, a nie ze zmiany sytuacji bytowej gospodarstw domowych.

Kto najczęściej doświadcza ubóstwa skrajnego?

Ubóstwo w różnym stopniu dotyka poszczególne grupy społeczne, jednak społeczna mapa zagrożenia ubóstwem w Polsce nie zmienia się istotnie od lat, co potwierdzają przedstawione poniżej dane za 2013 r. Ubóstwem skrajnym zagrożone są najczęściej gospodarstwa domowe z osobami bezrobotnymi (zwłaszcza wtedy, gdy głowa gospodarstwa ma niski poziom wykształcenia) i niepełnosprawnymi oraz rodziny wielodzietne. Wysoka stopa ubóstwa skrajnego dotyczy przede wszystkim osób zamieszkałych na wsi oraz w małych miastach, liczących do 20 tys. mieszkańców. W wymiarze terytorialnym zasięg ubóstwa skrajnego był największy w regionach północnym i wschodnim⁴, a w szczególności w województwach warmińsko-mazurskim i podlaskim.

Bezrobocie a zagrożenie ubóstwem skrajnym

Czynnikiem decydującym o sytuacji materialnej jednostki i jej rodziny, jest miejsce zajmowane na rynku pracy. Ubóstwem zagrożone są przede wszystkim osoby bezrobotne i rodziny osób bezrobotnych. W 2013r. wśród gospodarstw domowych, w skład których wchodziła przynajmniej jedna osoba bezrobotna, stopa ubóstwa skrajnego wynosiła ok. 14% i była dwa razy wyższa niż średnia w Polsce. Większa liczba osób bezrobotnych w gospodarstwie domowym znacząco zwiększa ryzyko ubóstwa skrajnego. W gospodarstwach domowych, w których bezrobotne były przynajmniej dwie osoby stopa ubóstwa skrajnego wynosiła ok. 33%.

³ Dane średnioroczne; Instytut Pracy i Spraw Socjalnych (2014), *Poziom i struktura zmodyfikowanego minimum egzystencji w 2013 r.*, s. 3.

⁴ Region północny obejmuje województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie. Region wschodni obejmuje województwa: lubelskie, podkarpackie, podlaskie i świętokrzyskie.

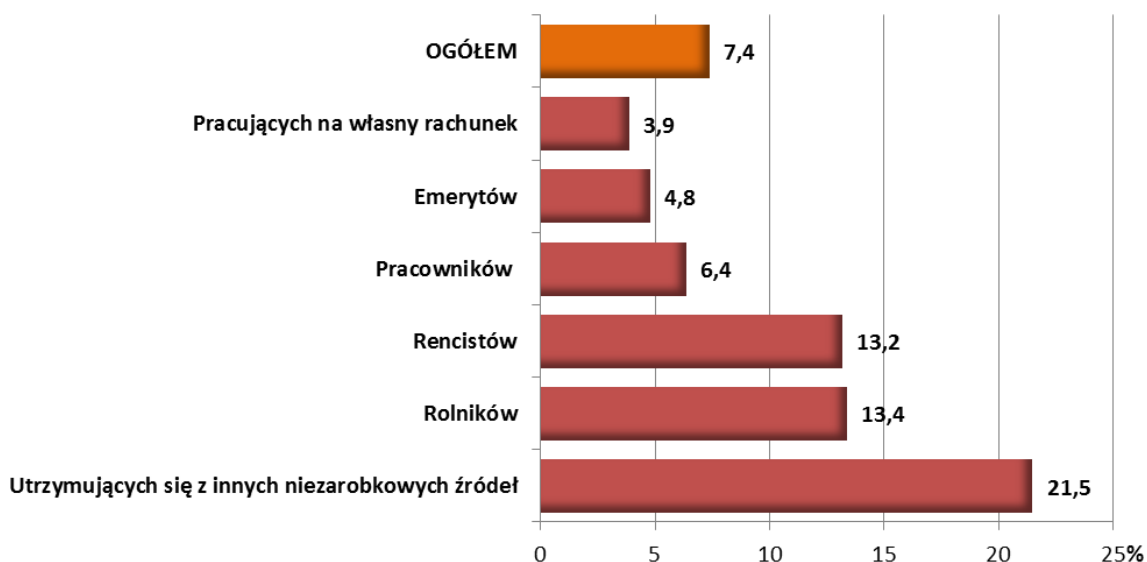
Źródła utrzymania a zagrożenie ubóstwem

Zasięg ubóstwa jest wyraźnie zróżnicowany w zależności od grupy społeczno-ekonomicznej, określanej na podstawie przeważającego źródła dochodów. W najtrudniejszej sytuacji znajdowały się osoby żyjące w gospodarstwach domowych utrzymujących się z tzw. innych niezarobkowych źródeł (ok. 22% osób), w tym przede wszystkim gospodarstwa, których podstawę stanowiły świadczenia społeczne inne niż renty i emerytury (stopa ubóstwa skrajnego na poziomie ok. 28%). Bardziej niż przeciętnie narażeni na ubóstwo byli członkowie gospodarstw utrzymujących się głównie z rent oraz

Wykres 3.

Wskaźnik zagrożenia ubóstwem skrajnym w 2013r. według grup społeczno ekonomicznych

w % osób w gospodarstwach domowych

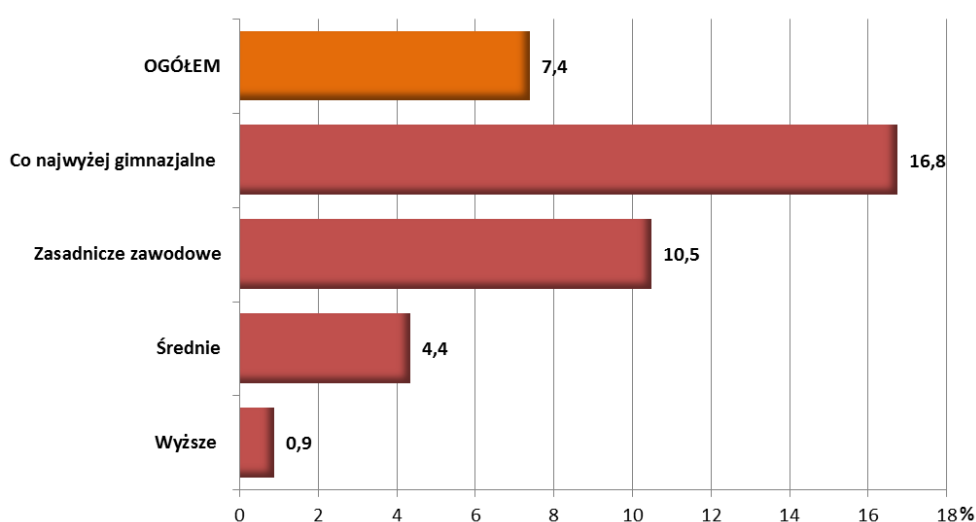
gospodarstw domowych rolników (po ok. 13% osób w sferze ubóstwa skrajnego). Pauperyzacji sprzyja także wykonywanie nisko płatnej pracy. Dotyczy to głównie osób o niskim poziomie wykształcenia, pracujących na stanowiskach robotniczych. W gospodarstwach, których główny strumień dochodów pochodził z pracy najemnej na stanowisku robotniczym ubóstwem skrajnym zagrożona była co dziesiąta osoba. W gospodarstwach domowych utrzymujących się głównie z pracy najemnej na stanowiskach nierobotniczych problem ten dotyczył natomiast co pięćdziesiątej osoby.

Wykształcenie a zagrożenie ubóstwem skrajnym

Ważnym czynnikiem warunkującym zagrożenie ubóstwem jest wykształcenie głowy gospodarstwa domowego. Zasadniczo, im wyższe wykształcenie, tym mniejsze jest ryzyko życia poniżej minimum egzystencji. Wśród gospodarstw domowych, w których głowa gospodarstwa domowego uzyskała wykształcenie co najwyżej gimnazjalne, odsetek osób ubogich wyniósł ok. 17%. W gospodarstwach domowych, w których głowa gospodarstwa posiadała wykształcenie wyższe, odsetek ten wyniósł niecały jeden procent.

Wykres 4.

Wskaźnik zagrożenia ubóstwem skrajnym w 2013r. według wykształcenia głowy gospodarstwa domowego w % osób w gospodarstwach domowych

Typ gospodarstwa domowego a ubóstwo skrajne

Grupę najbardziej zagrożoną ubóstwem skrajnym stanowiły rodziny wielodzietne. W 2013 r. poniżej minimum egzystencji żyła co dziesiąta osoba w gospodarstwach małżeństw z 3 dziećmi oraz ok. 23% osób w gospodarstwach małżeństw z 4 i większą liczbą dzieci. Osoby tworzące rodziny niepełne były we względnie lepszej sytuacji. Wskaźnik zagrożenia ubóstwem skrajnym dla rodzin niepełnych wyniósł ok. 8%.

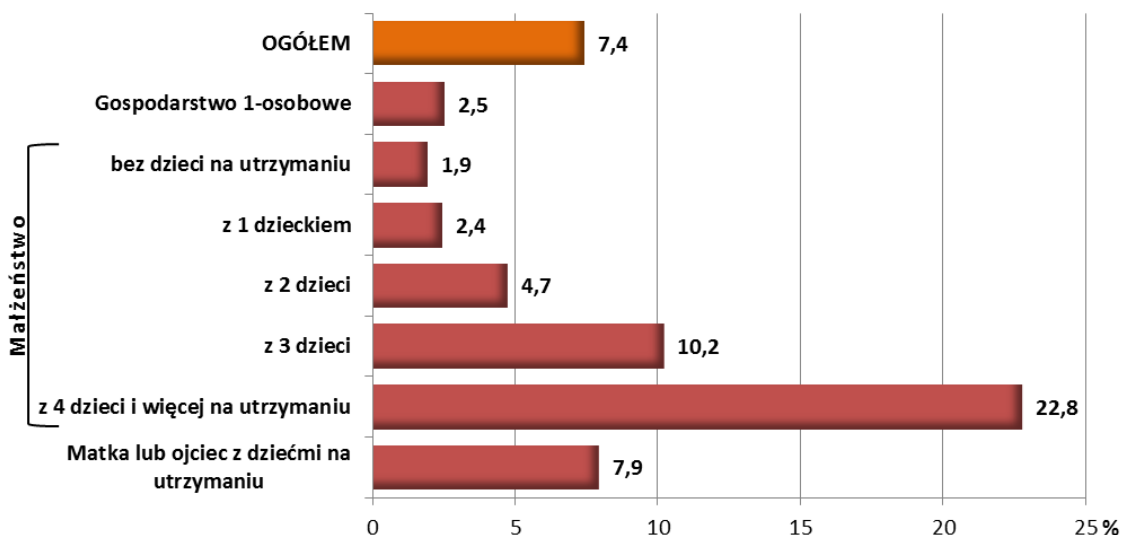
Wiek a zagrożenie ubóstwem skrajnym

W Polsce częściej ubóstwem ekonomicznym zagrożeni są ludzie młodzi, w tym dzieci. W 2013 roku wskaźnik zagrożenia ubóstwem skrajnym wśród dzieci i młodzieży do lat 18 wyniósł ok. 10%, a osoby w tym wieku stanowiły prawie jedną trzecią populacji zagrożonej ubóstwem skrajnym (w populacji ogółem do tej grupy wiekowej należała mniej więcej co piąta osoba).

Wykres 5.

Wskaźnik zagrożenia ubóstwem skrajnym w 2013r. według typu gospodarstwa domowego

w % osób w gospodarstwach domowych

Niepełnosprawność a zagrożenie ubóstwem skrajnym

Obecność osoby niepełnosprawnej w gospodarstwie domowym znacznie zwiększa ryzyko zagrożenia ubóstwem. Stopa ubóstwa skrajnego wśród osób w gospodarstwach domowych z co najmniej jedną osobą niepełnosprawną wyniosła ok. 11%. Dla porównania, odsetek osób zagrożonych ubóstwem w gospodarstwach domowych bez osób niepełnosprawnych kształtował się w omawianym okresie na poziomie 6%.

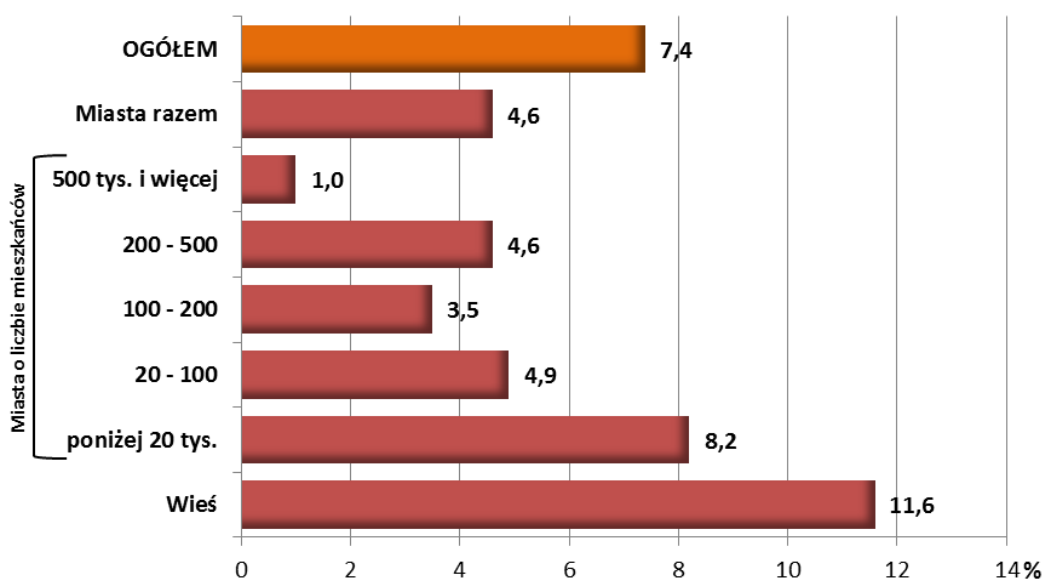
Miejsce zamieszkania a zagrożenie ubóstwem skrajnym

Podobnie jak w poprzednich latach, zagrożenie ubóstwem w znacznie większym stopniu dotyczy mieszkańców wsi niż ośrodków miejskich. Różnica ta jest szczególnie wyraźna, gdy sytuację na wsi porównuje się z sytuacją w największych miastach (500 tys. i więcej mieszkańców). W skrajnym ubóstwie żyło w 2013 roku 4,6% mieszkańców miast (od 1% w największych miastach, do ok. 8% w miastach poniżej 20 tys. mieszkańców). Na wsi odsetek osób żyjących poniżej minimum egzystencji wyniósł 11,6%. Mieszkańcy wsi stanowili tym samym ponad 60% osób żyjących poniżej granicy ubóstwa skrajnego, podczas gdy udział ludności wiejskiej wśród ogółu ludności Polski wynosił nieco mniej niż 40%.

Wykres 6.

Wskaźnik zagrożenia ubóstwem skrajnym w 2013r. według klasy miejsca zamieszkania

w % osób w gospodarstwach domowych

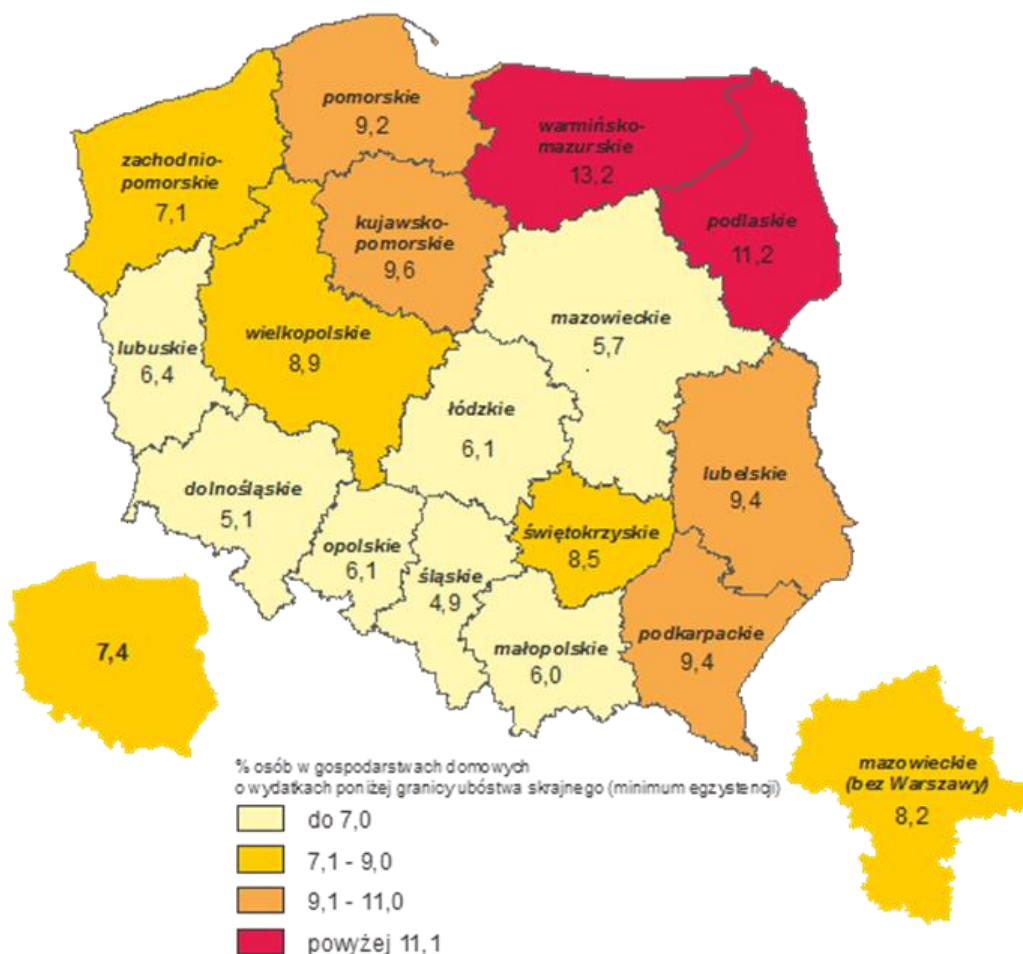
Wyraźne jest zróżnicowanie regionalne skrajnego ubóstwa. Największe odsetki osób w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej minimum egzystencji zaobserwowano w 2013 r. w województwach północno-wschodniej Polski, tj. województwie warmińsko-mazurskim (ok. 13%) oraz podlaskim (ok. 11%). Ponadto niemal co dziesiąta osoba była zagrożona ubóstwem skrajnym w województwach: kujawsko-pomorskim, lubelskim, podkarpackim oraz pomorskim.

Zasięg ubóstwa skrajnego jest zróżnicowany nie tylko pomiędzy poszczególnymi województwami, lecz również w obrębie samych województw. Analizując szacunki dotyczące ubóstwa na poziomie województwa mazowieckiego, należy zwrócić uwagę na wartość wskaźnika dla województwa z wyłączeniem Warszawy. Otóż o ile wskaźnik ubóstwa skrajnego dla województwa mazowieckiego ogółem należy do najniższych w kraju, o tyle ten sam wskaźnik po wyłączeniu z szacunków stolicy przyjmuje już wartość znacznie wyższą, przekraczającą średnią dla Polski w 2013 r. Rozdzwięk ten wskazuje na duże różnice pomiędzy stolicą, a resztą województwa⁵.

⁵ Podobną prawidłowość można byłoby zapewne odnieść do innych województw z dużymi ośrodkami miejskimi, jednak ze względu na mniejszą liczebność próby niż w woj. mazowieckim, w oparciu o wyniki badania budżetów nie można precyzyjnie oszacować skali tych różnic.

Mapa 1.

Wskaźnik zagrożenia ubóstwem skrajnym w 2013r. według województw w % osób w gospodarstwach domowych

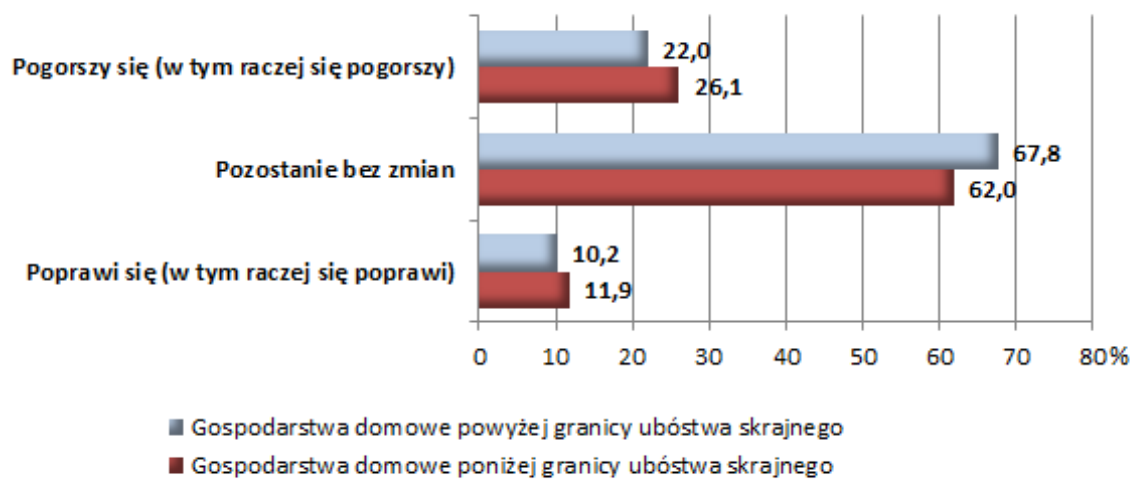
Czy gospodarstwa domowe żyjące w skrajnym ubóstwie spodziewają się poprawy swojej sytuacji materialnej?

W 2013 r. większość gospodarstw domowych o wydatkach poniżej minimum egzystencji (62%) nie przewidywała w ciągu kolejnych 12 miesięcy zmian swojej sytuacji materialnej. Częściej niż w co czwartym ubogim gospodarstwie domowym obawiano się pogorszenia materialnych warunków życia. Zmian na lepsze spodziewało się jedynie ok.12% rodzin żyjących w skrajnym ubóstwie.

Wykres 7.

Opinie gospodarstw domowych dotyczące ich przyszłej sytuacji materialnej

w % gospodarstw domowych

Notatka opracowana przez Wydział Analiz Przekrojowych GUS
pod kierunkiem Anny Szukiełojć-Bieńkuńskiej
Tel.: (022) 608-3521
E-mail: a.bienkunska@stat.gov.pl

Aneks metodologiczny

Wskaźnik zagrożenia ubóstwem (zwany też stopą ubóstwa) jest to odsetek osób w gospodarstwach domowych, w których poziom wydatków (obejmujących również wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od przyjętej granicy ubóstwa.

Przyjęte granice ubóstwa ekonomicznego:

- Poziom minimum egzystencji, przyjmowany jako granica ubóstwa skrajnego. Minimum egzystencji obliczane jest przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych (IPISS). Uwzględnia ono jedynie te potrzeby, których zaspokojenie nie może być odłożone w czasie, a konsumpcja niższa od tego poziomu prowadzi do biologicznego wyniszczenia⁶.
- Ustawowa granica ubóstwa (próg interwencji socjalnej), określona jako kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej.
- Relatywna granica ubóstwa, określoną jako 50% średnich wydatków ogółu gospodarstw domowych (obliczonych na podstawie wyników badania budżetów gospodarstw domowych).

W przypadku ubóstwa skrajnego i relatywnego, w celu wyeliminowania wpływu jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich wpływ społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych, jak i ustalaniu granic ubóstwa, zastosowano tzw. oryginalną skalę ekwiwalentności OECD. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej; 0,7 – każdej następnej osobie w tym wieku; 0,5 – każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat. Oznacza to, że granica ubóstwa dla gospodarstwa 4-osobowego złożonego z dwóch osób dorosłych i dwojga dzieci w wieku poniżej 14 lat jest 2,7 razy wyższa niż dla gospodarstwa 1-osobowego.

W przypadku ubóstwa ustawowego przy obliczaniu granic ubóstwa obowiązują dwie wielkości progowe: dla osoby samotnie gospodarującej (gospodarstwo jednoosobowe) oraz dla osoby w rodzinie. Od października 2012 r. dla osoby samotnie gospodarującej jest to kwota 542 zł, zaś dla osoby w gospodarstwie wieloosobowym – 456 zł. Wcześniej, przez 6 lat dla osoby samotnie gospodarującej kwota ta wynosiła 477 złotych, zaś dla osoby w gospodarstwie wieloosobowym – 351 złotych.

⁶ Za punkt wyjścia do ustalania granic ubóstwa skrajnego bierze się poziom minimum obliczony dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego a następnie mnoży się tę wartość przez liczbę „osób ekwiwalentnych” wg oryginalnej skali ekwiwalentności OECD. Przyjęcie tej reguły powoduje, że wartość granic ubóstwa skrajnego różni się (z wyjątkiem jednoosobowego gospodarstwa pracowniczego) od poziomu minimum egzystencji oszacowanego przez IPISS dla konkretnego typu gospodarstwa (na przykład 4-osobowego gospodarstwa pracowniczego złożonego z dwóch osób dorosłych i dwojga dzieci).

Głowa gospodarstwa domowego (zwana również osobą odniesienia) jest to osoba, która ukończyła 16 lat i osiąga najwyższy dochód spośród wszystkich członków gospodarstwa domowego przeznaczony na potrzeby członków gospodarstwa domowego.

Aneks tabelaryczny

**TABL.1. GRANICE UBÓSTWA DLA WYBRANYCH TYPÓW GOSPODARSTW
W LATACH 2011-2013 ^a**

Granice ubóstwa	Gospodarstwa 1- osobowe			Gospodarstwa 4 – osobowe (2 osoby dorosłe + 2 dzieci do lat 14)		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
	w zł					
Skrajnego (minimum egzystencji)	495	519	551	1336	1401	1486
Relatywnego	692	693	706	1868	1871	1906
Ustawowego ^b	477	542	542	1404	1824	1824

^a Poziom granic w IV kwartale.

^b Od października 2012 r. dla osoby samotnie gospodarującej jest to kwota 542 zł, zaś dla osoby w gospodarstwie wieloosobowym – 456 zł. Wcześniej, przez 6 lat dla osoby samotnie gospodarującej kwota ta wynosiła 477 złotych, zaś dla osoby w gospodarstwie wieloosobowym – 351 złotych.

**TABL. 2. WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM WEDŁUG WYBRANYCH CECH SPOŁECZNO-EKONOMICZNYCH
GOSPODARSTW DOMOWYCH W LATACH 2011-2013.**

Wyszczególnienie	% osób w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej								
	granicy ubóstwa skrajnego (minimum egzystencji)			relatywnej granicy ubóstwa			ustawowej granicy ubóstwa		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
OGÓLEM	6,8	6,8	7,4	16,9	16,3	16,2	6,6	7,2	12,8
Grupy społeczno-ekonomiczne gospodarstw domowych									
Pracowników	5,8	6,2	6,4	15,6	15,3	14,9	5,9	6,9	12,0
Rolników	13,2	11,1	13,4	29,3	26,4	26,7	13,6	12,2	22,8
Pracujących na własny rachunek	3,5	2,6	3,9	10,0	7,9	9,2	3,6	2,6	7,5
Emerytów	4,6	4,3	4,8	12,5	11,9	11,4	3,6	3,6	6,8
Rencistów	13,0	12,1	13,2	26,4	25,8	26,3	10,6	10,7	18,2
Utrzymujących się z innych niezarobkowych źródeł	22,0	22,6	21,5	41,4	41,5	39,0	23,3	24,9	34,6
Typy gospodarstw domowych									
1 osobowe	2,3	2,4	2,5	6,2	6,5	6,1	2,0	2,1	2,6
Małżeństwa:									
bez dzieci na utrzymaniu	1,7	1,7	1,9	5,4	5,2	5,3	0,8	1,0	1,8
z 1 dzieckiem	2,3	2,5	2,4	6,8	7,7	6,9	1,7	2,1	3,9
z 2 dzieci	5,0	4,2	4,7	14,2	12,3	12,1	4,7	4,9	9,9
z 3 dzieci	10,5	9,8	10,2	26,2	24,9	23,1	12,3	13,4	21,8
z 4 dzieci i więcej na utrzymaniu	24,0	26,6	22,8	47,5	47,4	46,7	29,6	32,7	49,8
matka lub ojciec z dziećmi na utrzymaniu	7,0	8,1	7,9	18,2	19,5	20,4	6,5	9,1	17,7

**TABL. 3. WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
Z OSOBAMI NIEPEŁNOSPRAWNYMI PRAWNIE^A W LATACH 2011-2013.**

Wyszczególnienie	% osób w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej								
	granicy ubóstwa skrajnego (minimum egzystencji)			relatywnej granicy ubóstwa			ustawowej granicy ubóstwa		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
OGÓLEM	6,8	6,8	7,4	16,9	16,3	16,2	6,6	7,2	12,8
Gospodarstwa domowe z co najmniej 1 osobą niepełnosprawną	9,3	9,6	10,8	22,6	21,9	21,9	8,8	9,6	16,6
w tym:									
z niepełnosprawną głową gospodarstwa domowego	9,1	10,1	10,9	21,7	22,0	21,9	8,2	8,9	14,7
przynajmniej z 1 dzieckiem do lat 16 posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności	10,2	12,4	11,5	28,0	28,8	25,8	13,1	17,7	24,9
Gospodarstwa domowe bez osób niepełnosprawnych	6,1	6,0	6,4	15,2	14,6	14,6	6,0	6,4	11,6

A Przez niepełnosprawność należy rozumieć ograniczenie w funkcjonowaniu osoby, będące skutkiem naruszenia fizycznej, psychicznej lub intelektualnej sprawności organizmu, spowodowane chorobą, urazem lub wadą. Stopień niepełnosprawności osoby orzeka się na czas określony lub na stałe.

TABL. 4. WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM WG WIEKU W LATACH 2011-2013

WEDŁUG WIEKU.

Wyszczególnienie	% osób w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej								
	granicy ubóstwa skrajnego (minimum egzystencji)			relatywnej granicy ubóstwa			ustawowej granicy ubóstwa		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
OGÓLEM	6,8	6,8	7,4	16,9	16,3	16,2	6,6	7,2	12,8
0-17 lat	9,7	9,8	10,1	23,1	22,0	21,8	11,2	11,9	20,3
18-64 lat	6,4	6,4	7,0	15,9	15,5	16,5	5,8	6,3	12,0
65 i więcej lat	4,0	3,8	4,4	11,2	10,7	9,9	3,0	3,1	5,6

TABL. 5. WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM EKONOMICZNYM W LATACH 2011-2013

WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA.

Wyszczególnienie	% osób w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej								
	granicy ubóstwa skrajnego (minimum egzystencji)			relatywnej granicy ubóstwa			ustawowej granicy ubóstwa		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
OGÓLEM	6,8	6,8	7,4	16,9	16,3	16,2	6,6	7,2	12,8
Miasta razem	4,1	4,3	4,6	11,4	11,0	11,2	4,1	4,6	8,4
o liczbie mieszkańców:									
500 tys. i więcej	1,1	1,1	1,0	3,3	3,3	3,8	0,9	1,1	2,6
200 - 500	3,1	2,9	4,6	9,6	9,1	9,5	3,1	2,7	6,7
100 - 200	3,8	4,6	3,5	11,7	10,9	10,5	4,2	4,3	7,5
20 - 100	4,3	5,3	4,9	13,0	13,6	12,6	4,6	5,8	9,8
poniżej 20 tys.	7,4	6,8	8,2	17,5	15,8	17,4	6,7	7,4	13,2
Wieś	11,0	10,6	11,6	25,4	24,5	24,0	10,7	11,1	19,6

TABL. 6. WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM EKONOMICZNYM W LATACH 2011-2013

WEDŁUG WOJEWÓDZTW.

Wyszczególnienie	% osób w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej								
	granicy ubóstwa skrajnego (minimum egzystencji)			relatywnej granicy ubóstwa			ustawowej granicy ubóstwa		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
OGÓLEM	6,8	6,8	7,4	16,9	16,3	16,2	6,6	7,2	12,8
Województwo:									
Dolnośląskie	4,7	4,6	5,1	13,7	12,2	12,1	5,1	5,1	8,9
Kujawsko-pomorskie	7,4	8,3	9,6	18,4	19,6	18,8	6,9	8,4	16,0
Lubelskie	11,0	8,5	9,4	23,3	22,9	21,5	10,3	9,0	17,6
Lubuskie	3,1	4,9	6,4	13,4	13,3	15,0	2,8	5,0	12,2
Łódzkie	5,5	5,7	6,1	13,2	13,4	12,5	5,1	5,7	9,7
Małopolskie	4,8	6,2	6,0	15,0	15,6	15,8	5,4	6,6	12,2
Mazowieckie	4,7	4,7	5,7	12,4	11,5	12,4	4,4	4,6	9,9
Mazowieckie bez Warszawy	6,6	6,6	8,2	17,4	16,2	17,2	6,2	6,4	14,0
Opolskie	4,6	4,7	6,1	10,2	9,9	16,1	4,2	4,8	11,7
Podkarpackie	7,1	7,0	9,4	21,6	20,7	20,9	6,8	8,6	16,9
Podlaskie	11,2	10,7	11,2	24,2	23,0	22,7	10,3	10,7	17,6
Pomorskie	9,2	9,8	9,2	19,5	20,3	19,2	9,9	10,6	15,4
Śląskie	4,8	4,5	4,9	12,3	11,3	11,2	4,8	4,8	8,3
Świętokrzyskie	10,1	10,5	8,5	26,3	24,3	19,7	9,2	12,2	13,6
Warmińsko-mazurskie	11,4	13,5	13,2	24,6	24,7	25,4	10,5	13,8	20,2
Wielkopolskie	9,3	8,5	8,9	21,3	19,7	19,2	9,2	8,5	15,5
Zachodniopomorskie	7,5	5,7	7,1	17,9	14,8	15,3	7,3	6,4	11,6